

Met de diepste aandoeningen en met onuitsprekelijken dank aan God las ik heden uwe meesterlijke rectorale oratie over de 'verflauwing der grenzen'. Van het begin tot het einde heb ik, als met ingehouden adem, dit bezielde pleidooi tegen den trotschen 'Zeitgeist' gevolgd. (...) Uwe oratie is een donderslag, die van Maine tot Californië diende te weergalmen. Hier bereikt het pantheïstisch drijven zijn toppunt. Alle grenzen verflauwd, alle tegenstellingen opgeheven.³⁷

Dosker bood Kuyper aan de rede te vertalen en in de Verenigde Staten als brochure uit te geven. Kuyper ging akkoord, indien hij als tegenprestatie vijftig auteursexemplaren zou ontvangen. Dosker vroeg hierover advies aan dr. B.B. Warfield (1851-1921), als hoogleraar de *primus inter pares* aan Princeton Theological Seminary en hoofdredacteur van het prestigieuze orthodoxe orgaan *Presbyterian and Reformed Review*. Het bleek Dosker dat een afzonderlijke uitgave financieel niet mogelijk was, maar Warfield wilde de tekst wel graag publiceren in zijn *Review*. Dosker raadde Kuyper aan dit alternatieve voorstel te aanvaarden:

Dus komt zij onder de oogen van duizenden van lezers, die in meerdere of mindere mate leiders zijn. Ik heb dit plan niet durven approbeerden zonder u er in te kennen. Aan mijne zijde gaat het mij gelijk Vos, met uw eerste stuk voor de 'Review'. De vertaling is geheel en al een werk der liefde en rooft mij tijd, zonder het minste loon. De 50 ex., of afdrukken van het artikel, zijn mede een onzekere geschiedenis, daar het contract tusschen de redactie van de 'Review' en de uitgevers zeer scherp is en weinig speling toelaat.³⁸

Kuyper was in 1891 reeds ontevreden dat hij voor zijn door Vos vertaalde artikel voor de *Presbyterian and Reformed Review* geen enkele vergoeding ontving. Toen hem daarom door een eerdere vertaler van zijn werk, de Nederlandse immigrant J.H. de Vries, een gunstiger voorstel werd gedaan voor publicatie in de *Methodist Review*, nam hij diens aanbod aan.³⁹ Dosker was teleurgesteld, maar toonde in zijn schrijven van 4 april 1893 begrip: 'Het is waar, de *Presbyterian Review* is erg 'financieel', ik heb daar zelf de bittere ervaring van; maar de toon er van is gereformeerd en uw oratie voegt zich in dit kader beter dan in dat der methodistische geschriften, waarin het 'mirabile dictu' door het werk van De Vries nu terecht komt.'⁴⁰

37. *Archief-Kuyper*.

38. Dosker aan Kuyper, 25 februari 1893. *Archief-Kuyper*. Ook Geerhardus Vos had voor Kuyper een artikel vertaald: 'Calvinism and confessional revision', *Presbyterian and Reformed Review*, II, juli 1891, pag. 369-399. Zie: George Harinck, 'Geerhardus Vos, wegbereider voor het neocalvinisme in Amerika, II', *Documentatieblad voor de Nederlandse Kerkgeschiedenis na 1800*, 53, december 2000, pag. 31, 32.

39. A. Kuyper, 'Pantheism's destruction of the boundaries', *Methodist Review*, LIII, juli 1893, pag. 520-535; september 1893, pag. 762-778, vertaald door J.H. de Vries. Warfield sloeg hem als Kuyper-vertaler niet hoog aan, zie: Dosker aan Kuyper, 8 april 1893. *Archief-Kuyper*.

40. *Archief-Kuyper*.